

VAD ÄR PATIENTSÄKERHET

— OCH HUR KAN DEN FÖRBÄTTRAS?

LöF

PELLE GUSTAFSON

CHEFLÄKARE, DOCENT

LÖF – REGIONERNAS ÖMSESIDIGA FÖRSÄKRINGSBOLAG

- Vi försäkrar patienter som undvikbart skadats i offentligt finansierad sjuk- och tandvård
 - Vi ägs av landets 21 regioner som ett ömsesidigt försäkringsbolag
 - Vi täcker över 90 % av all sjuk- och tandvård i Sverige
 - Verksamheten styrs av Patientskadelagen
 - Årlig utbetalning: 2021 cirka 600 miljoner kronor
-
- Vi dömer inte, vi straffar inte – vi ersätter undvikbart skadade patienter ekonomiskt

Pelle Gustafson

VAD ÄR VÅRDSKADA OCH PATIENTSÄKERHET?

SFS 2010:659 Patientsäkerhetslag

5 § Med vårdskada avses i denna lag lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården.

Med allvarlig vårdskada avses vårdskada som

1. är bestående och inte ringa, eller
2. har lett till att patienten fått ett väsentligt ökat vårdbehov eller avlidit.

6 § Med patientsäkerhet avses i denna lag skydd mot vårdskada.

LITE TERMER OCH BEGREPP

Skador i vården

Vårdskador SFS 2010:659

Patientskador SFS 1996:799

VAD ÄR DÅ PATIENTSÄKERHETSARBETE?

Att systematiskt arbeta för att identifiera både risker och fel,
och lika systematiskt arbeta för att minimera konsekvenserna av dessa,
så att färre patienter undvikbart skadas

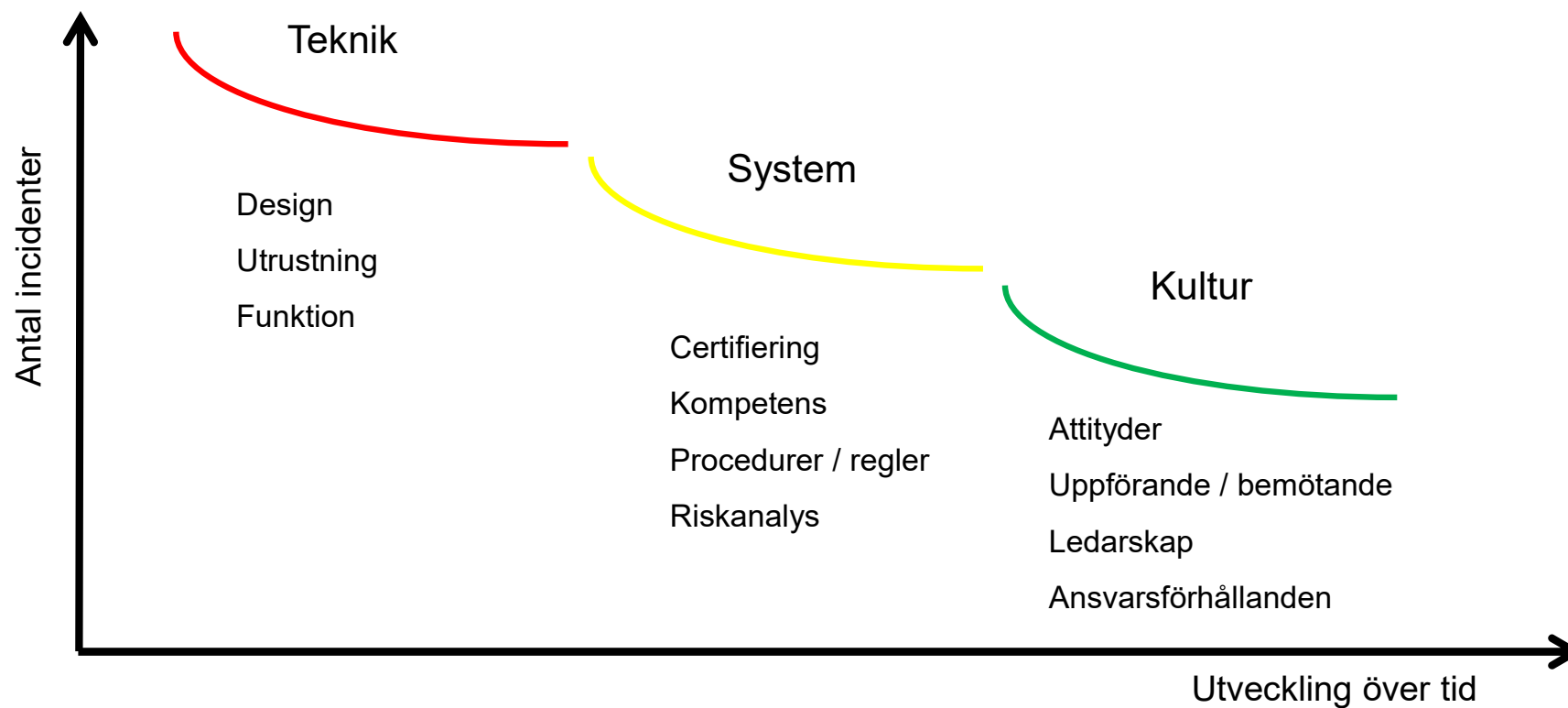
TÄNKVÄRDA ORD...

Medicine used to be simple, ineffective and relatively safe.
It is now complex, effective and potentially dangerous.

Sir Cyril Chantler

SÄKERHET ÖVER TID

VAD ÄR PATIENTSÄKERHET?

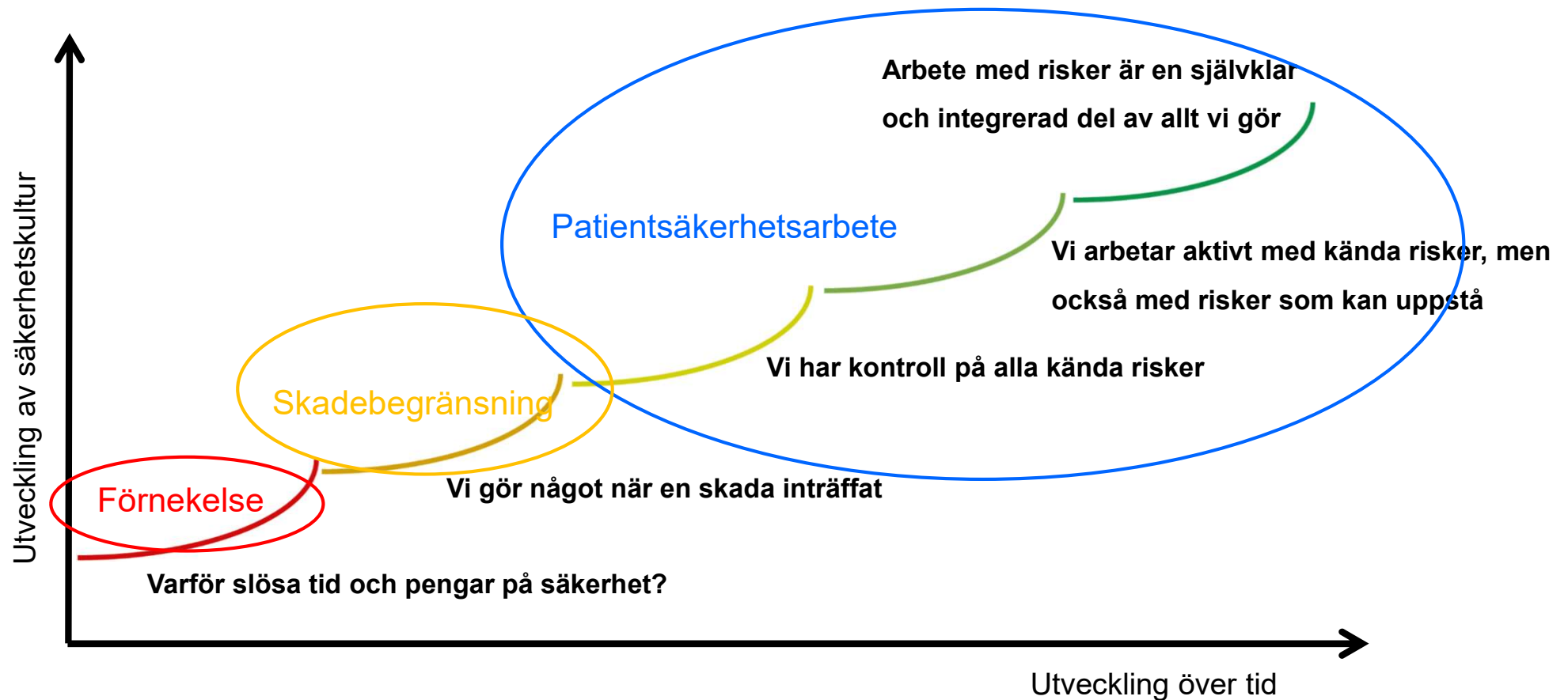
Risk

- oönskad händelse som kan inträffa, och som medför att verksamheten inte kan göra eller utföra det den ska
- mått på sannolikheten att denna inträffar

Säkerhet

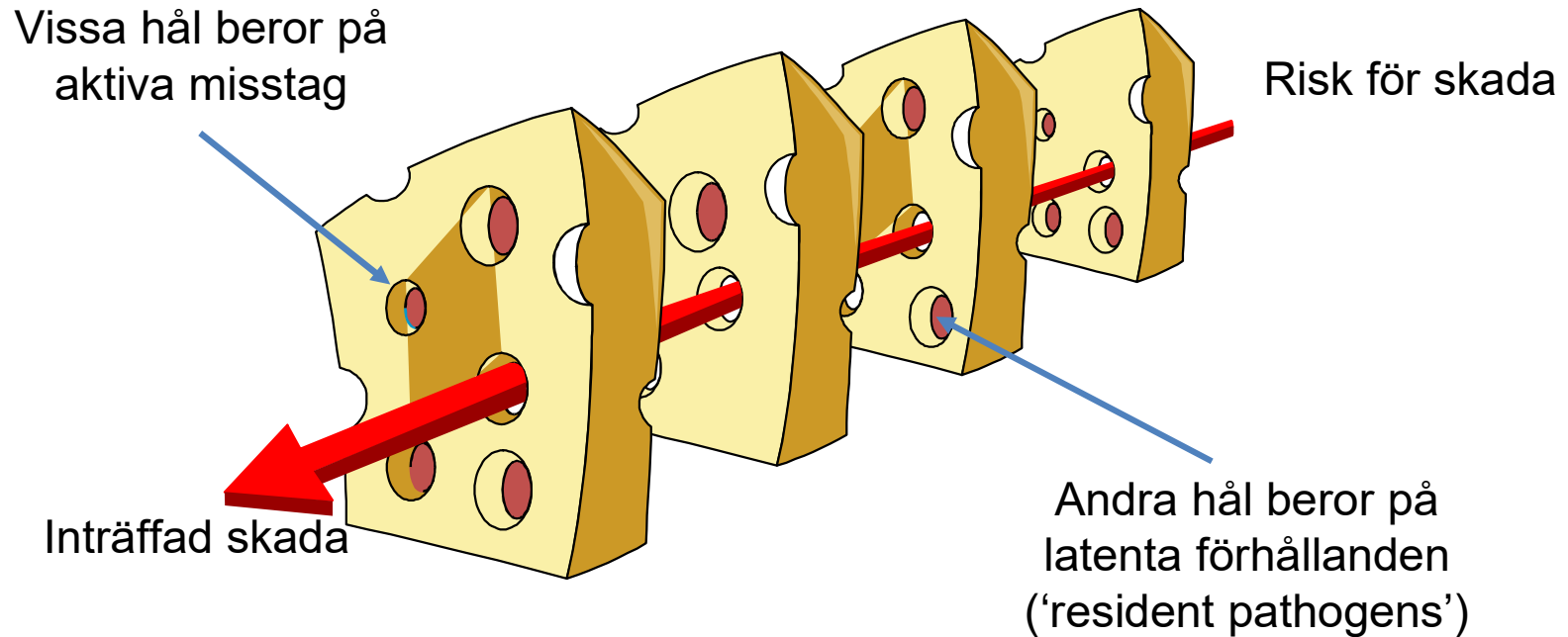
- frånvaro av risk
- förebyggande av risk
- kontroll av kända risker för att nå en acceptabel risknivå
- ett tillstånd där så mycket som möjligt går som avsett

VAD ÄR PATIENTSÄKERHETSARBETE?

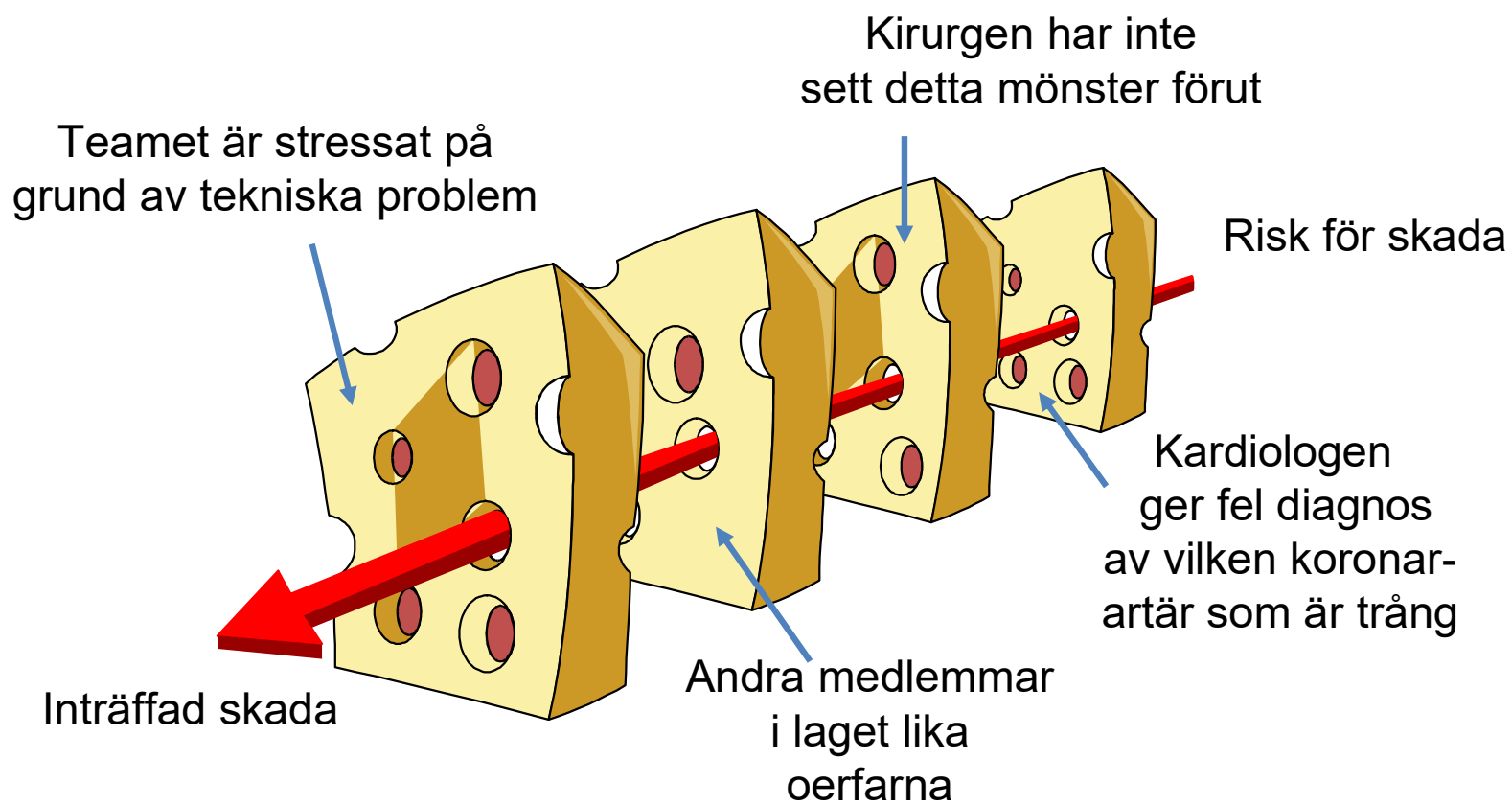

THE SWISS CHEESE MODEL

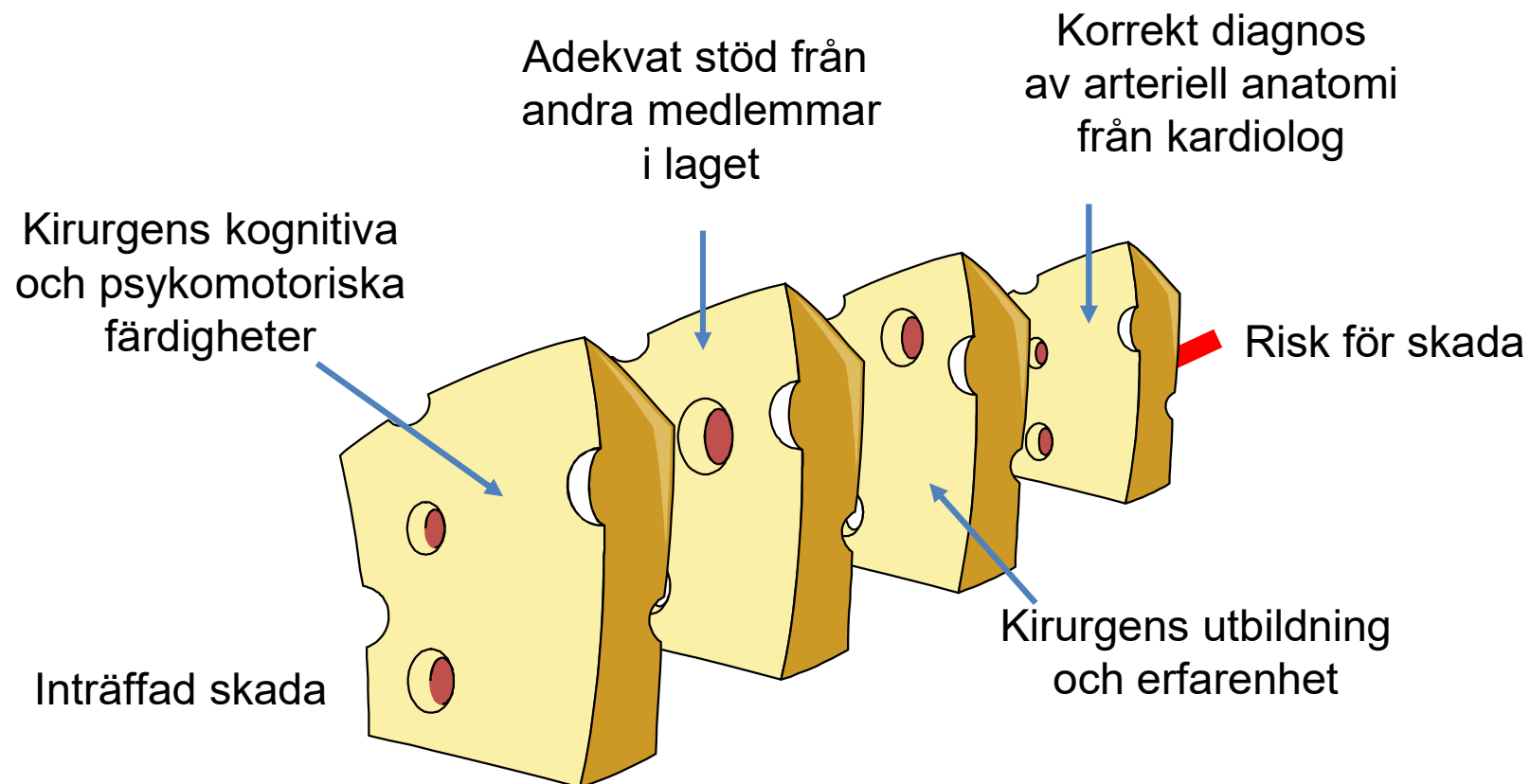
Successiva lager av försvar, barriärer, & livvakter

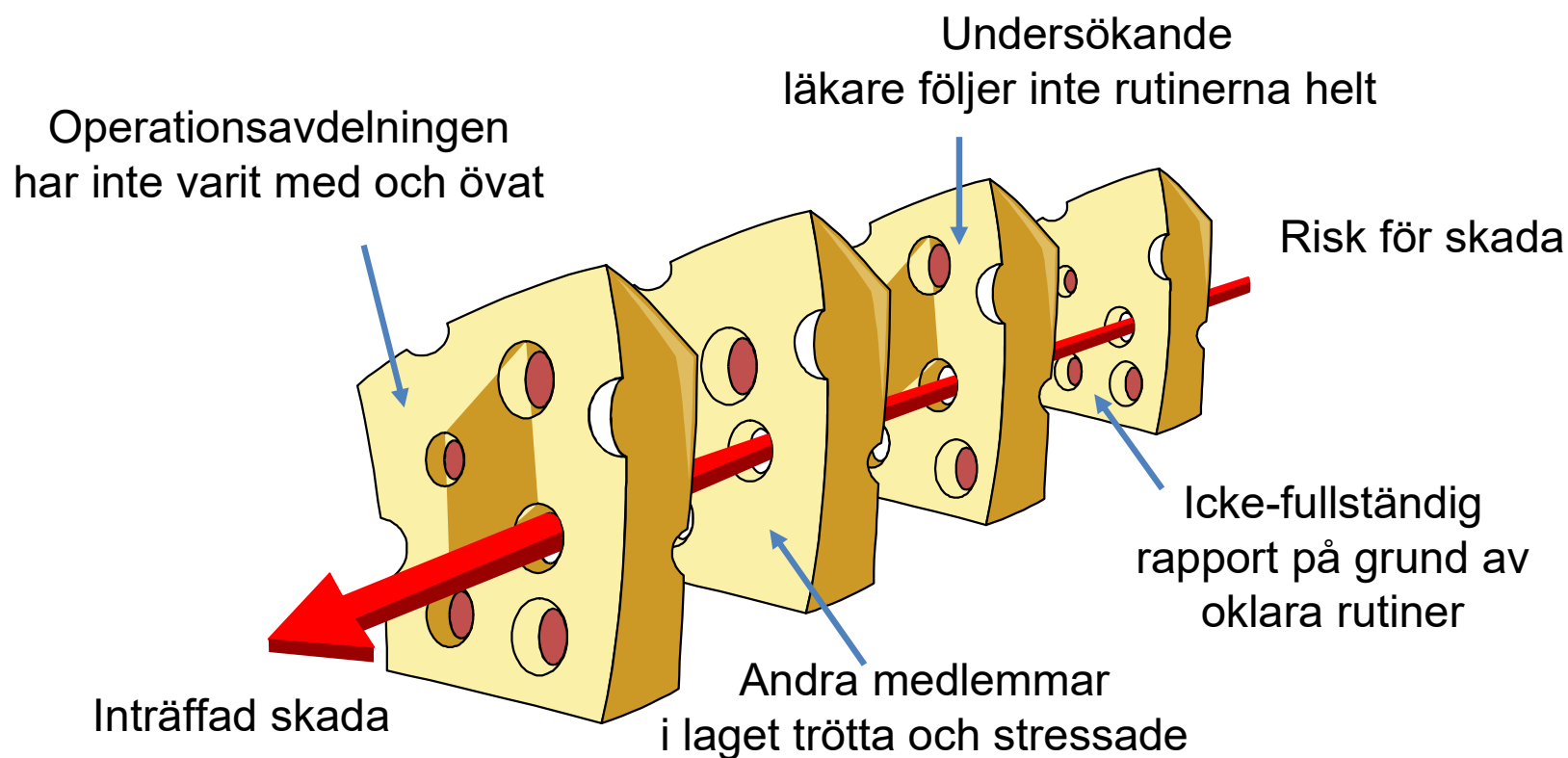
EN HJÄRTOPERATION GÅR FEL...

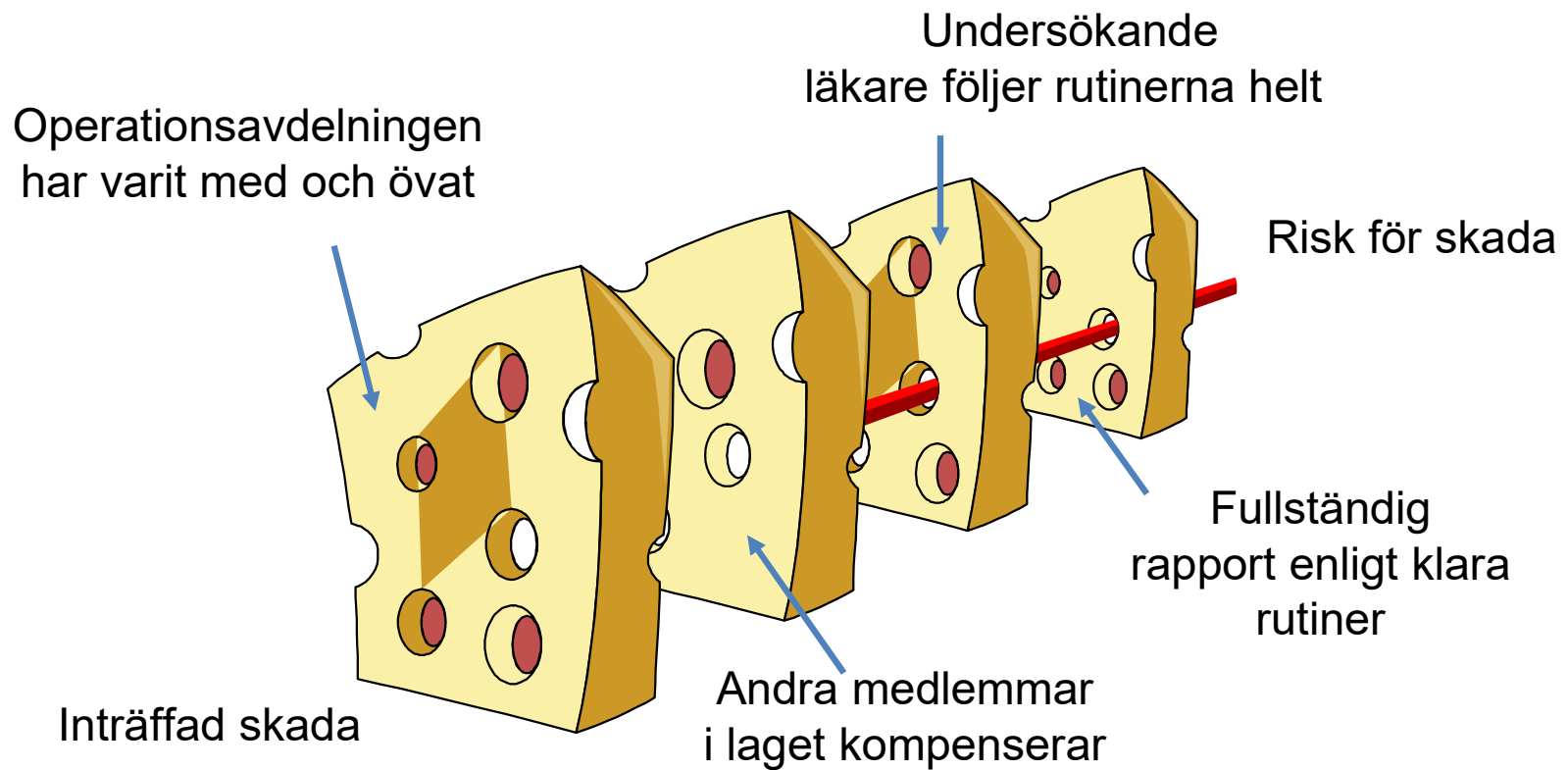
SKYDDSNÄT VID HJÄRTKIRURGI

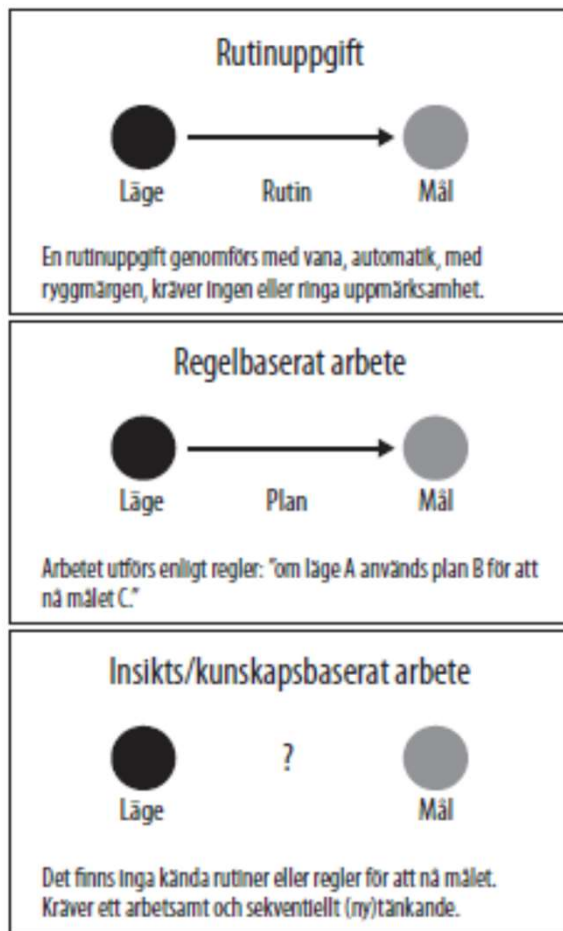
ETT AKUTOMHÄNDERTAGANDE GÅR FEL...

HUR SKULLE DET SE UT OM?...

DET KAN GÅ FEL PÅ OLIKA SÄTT

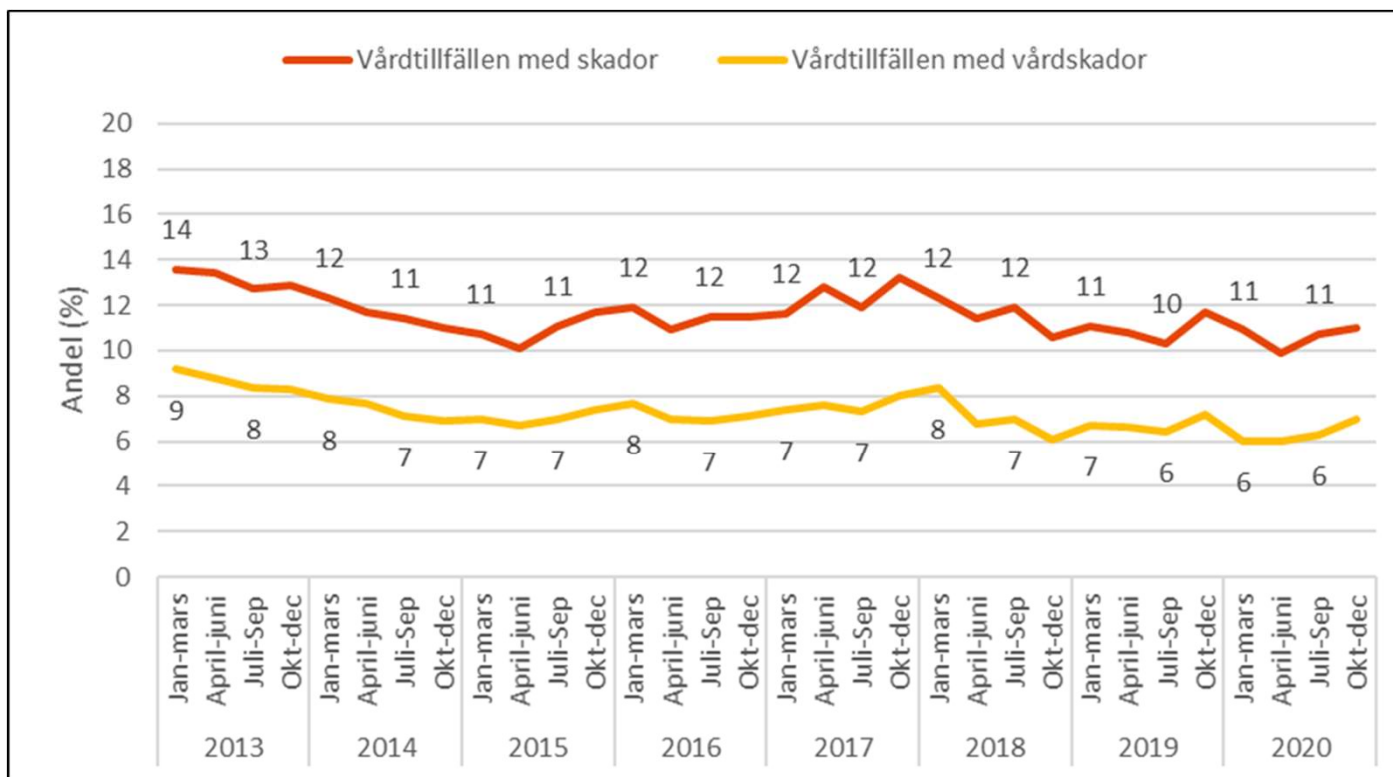

- Rutin-baserade fel – upptäcks ofta lätt, ofta en konsekvens av störningar och avbrott
- Regel-baserade fel – svårare att upptäcka, ofta en konsekvens av bristande kunskap och erfarenhet (fel regel användes)
- Insikts-baserade fel – svåra att upptäcka, ofta en konsekvens av bristande kunskap om hur ett mål ska nås

HUR KAN PATIENTSÄKERHETSARBETE SE UT?

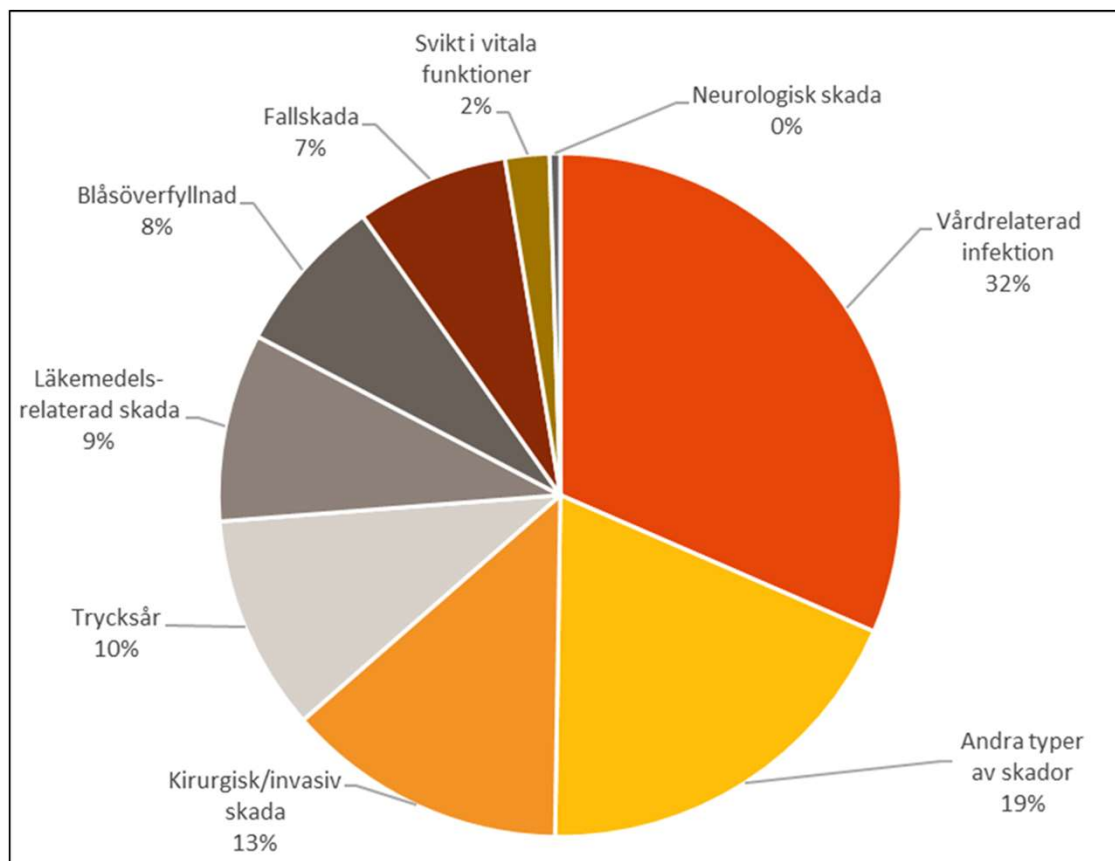
- Risk för smittöverföring via händer – handtvätt och handsprit
- Risk för sidoförväxling – regler för hur sida markeras
- Risk för blödning efter ingrepp – övervakning på Postop
- Risk för fel diagnos och behandling – terapikonferens
- Risk för läkemedelsbiverkan - kontroller

SKR VÅRDSKADESTUDIE 2013 – 2020

Andel (%) vårdtillfällen med skador respektive vårdskador per kvartal

SKR VÅRDSKADESTUDIE 2020

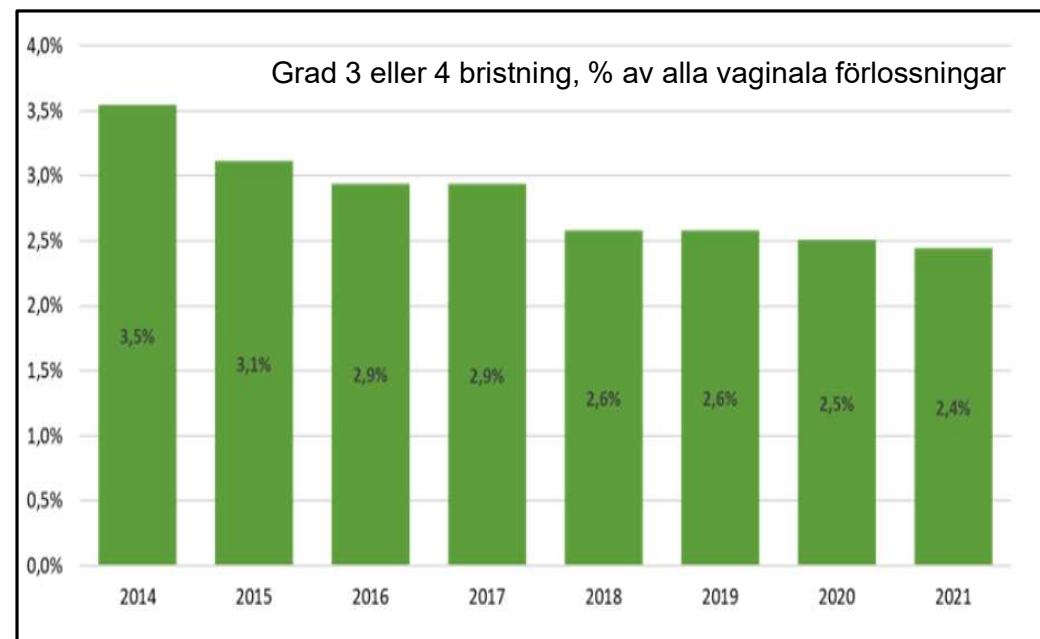
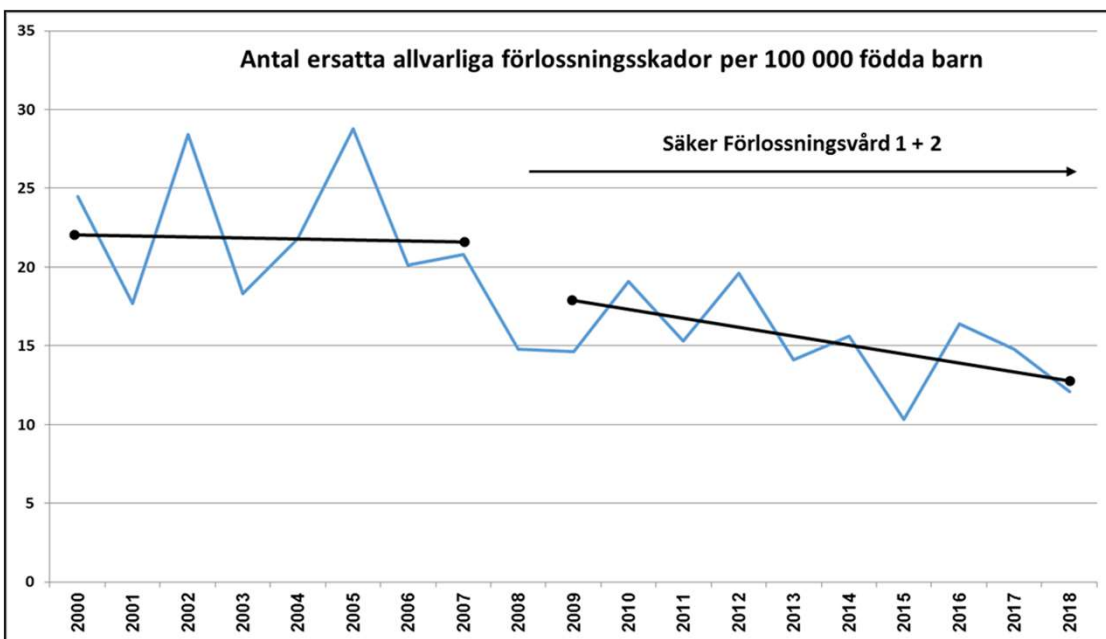

Skadornas fördelning i olika skadetyper år 2020

SKR VÅRDSKADESTUDIE 2013 - 2020

Skadetyper	2013 n = 19 927	2014 n = 18 629	2015 n = 13 771	2016 n = 12 590	2017 n = 12 235	2018 n = 11 486	2019 n = 10 041	2020 n = 8 350
VRI	5,2	4,6	4,5	4,3	4,7	4,4	3,8	3,8
Andra typer av skador	2,7	2,4	2,0	2,2	2,3	2,5	2,3	2,3
Kirurgiska skador	1,9	1,8	1,8	1,6	2,0	1,6	1,9	1,7
Blåsöverfyllnad	1,7	1,0	1,0	1,1	1,4	1,3	1,4	1,0
LM-relaterade skador	1,4	1,4	1,3	1,5	1,4	1,4	1,2	1,1
Trycksår	1,1	1,0	1,2	1,3	1,2	1,3	1,1	1,3
Fallskada	0,8	0,9	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7	0,9
Svikt i vitala funktioner	0,5	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Neurologisk skada	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	<0,1	0,1	0,1

SÄKER FÖRLOSSNINGSVÅRD

NATIONELL HANDLINGSPLAN 2020 – 2024

Pelle Gustafson

LÖF

OM EFFEKTEN AV ETT BRA SÄKERHETSARBETE...

”Ni får aldrig veta namnen på de patienter ni inte skadar. Ert bidrag är det som skulle ha drabbat dem, men som nu inte hände.

Men, även om ni inte vet vilka de är, så vet ni att föräldrar går på bröllop och skolavslutningar som de annars skulle ha missat, att barnbarn lär känna mor- och farföräldrar som de aldrig annars skulle ha mött. Ni vet att de kommer att resa, arbeta, läsa böcker, bli förälskade, vandra i fjällen, sjunga i kör, och ta hand om sina trädgårdar...

Utan ert säkerhetsarbete hade det aldrig hänt.”

(efter Don Berwick, IHI)

LÖF